Alsólendva, 1914. XIX. évfolyam 36. szám. Vasárnap, szeptember 6.

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:
Egész évre . . . . . 8 K
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő: OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó: BALKÁNYI ERNŐ.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Telefonszám: 13.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.

Nyilttér sora 1 korona.

Szózat a gazdákhoz.

Magyar Gazdák!

Fegyverben az egész nemzet! Megszólaltak a trombiták, ezer év összes dicsősége, összes alkotása veszélyben van s a király hivó szavára magatok és fiaitok nemcsak egy elvetemült gyilkos gaztettét megbosszulni, de hazátokat, életet adó földjeiteket, apáitok sirját, gyermekeitek szülőföldjét védeni szállatok táborba. Ez a harc a lét, vagy nemlét kérdése! Ha győzünk: még unokáink is áldani fogják azoknak az emlékét, akik számunkra a békés fejlődés biztos feltételét megteremtették; ha fegyvereink porba hullanának: földönfutókká lennétek, magyar gazdák, hiszen első sorban rólatok irta a költő, hogy „a nagyvilágon e kivül nincsen számodra hely".

De ennek megtörténni nem szabad. Hiszen igaz ügyért, hazánk szabadságáért, nemzeti létünkért harcolunk. Velünk a magyarok istene, velünk honalapitó nagy királyaink, hadverő hőseink dicsősége, velünk apáink, nagyapáink vitéz tetteinek emlékezete, velünk a magyar nép félelmetes ereje, ez acélozza meg karjainkat, ez emeli fel sziveinket s jaj annak, aki a mi békés barázdáinkat ellenséges lábbal tiporni akarja!

Nincs ma külömbség e nemzet fiai között, sem vallás, sem nyelv, sem párt, sem foglalkozás nem választ el bennünket, egyek vagyunk hazánk földjének, szabadságának védelmében. Különösen ti, gazdák, akik béke idején ekéitekkel csináljátok ezer év történetét s akiket ezerszer több szál köt a hazai röghöz, mint bárki mást, mutassátok meg, hogy mit tud a magyar földmüves, nemcsak verejtékkel, de vérrel áldozni az anyaföldért. Legyetek elsők a harc mezején, védjétek apostoli királyunkat és édes hazánkat ugy, mint őseink tették, s minden csepp vér, melyet a hazáért ontotok, aranykalászt terem fiaitok és unokáitok számára. Az itthonmaradottak imája és áldó szava kisér benneteket. Csak egy szót ismerjetek: Előre!

Ti pedig aggok, ifjak és nők, kik a harctéren nem küzdhettek, itthon tegyetek meg mindent, hogy méltók legyetek azokhoz a hősökhöz, akik értetek a csatákban véreznek. A ti kötelességetek nem kevésbbé fontos, nem kevésbbé mozditja elő fegyvereink győzelmét, mint azoké, akik határainkon harcolnak. A hadseregnek harci készsége első sorban ellátásától, élelmezésétől függ. Nektek kell megragadnotok az elárvult kaszanyelet, az ekeszarvát s gondoskodnotok kell arról, hogy az isten áldása veszendőbe ne menjen, hanem harcoló fiainknak és hátramaradt családjaiknak élelmezésére felhasználható legyen. Félretéve most minden surlódást, minden egyéni haszonlesést, igyekezzetek azon, hogy a gazda, az iparos, kereskedő és szellemi foglalkozásból élők osztálya mindenben támogassa egymást. Itt az idő tettekkel is beigazolni, hogy a földmüves munkája gondoskodik minden más foglalkozás ellátásáról is. De ezzel még nem ért véget hazafias kötelezettségeitek sorozata. Az átvonuló katonaságnak jó szivvel adjatok szállást és élelmet, hiszen nem tudhatjátok, hogy azoknak a hozzátartozói, kiket segitetek, a ti szeretettjeiteknek már a legközelebbi napokban is nem adják-e vissza szászszorosan azt, amit ti jó szivvel cselekedtetek.

Ha a harctérről sebesülteket hoznak, nyissátok meg előttük házatokat, segédkezzetek ápolásuk körül, s azok a szövetkezetek, gazdakörök, amelyek nagyobb helyiséggel rendelkeznek, előre is készüljenek a sebesültek befogadására és elszállásolására.

Ha volna a községben olyan harcos, aki anyátlan kis gyermeket hagyott otthon, vegyétek gondozásba addig, mig atyjuk visszatér a csatából. A harcosok otthonmaradt családtagjainak, amennyiben szükséget szenvednének, adjatok munkát és kenyeret. Ezekben a nehéz időkben minden falusi embernek éreznie kell, hogy testvére minden falujabeli s jó szivvel segitsen rajta. Ha valami gyanus ember izgatna a haza és a király ellen, vagy a falvak megfélemlitése céljából rémhireket terjesztene, hozzátok ezt tudomására a hatóságnak, a mely érdeme szerint fog az illetővel elbánni. A hatóság értesiteni fog benneteket a hadiszerencse forgásáról, tehát senki másnak a szavára ne hallgassatok.

Félelemre pedig nincs okotok, magyar gazdák! Felséges királyunk, derék hadvezéreink és több milliós hadseregünk vaspáncélnál erősebben véd benneteket s a magyarok istene, aki ezer éven keresztül védő kezét terjesztette reánk, nem engedi, hogy egy müveletlen és embertelen ellenség a magyar nemzetet legázolja. Éljen a király! Éljen a haza!

Darányi Ignác
a Magyar Gazdaszövetség elnöke.

Bernát István
a Magyar Gazdaszövetség igazgatója.

A háboru mérlege. Berlini lapok szept. 1-én összeállitották a monarchia és Németország diadalainak eddigi statisztikáját. A diadalok mellett néhány egészen jelentéktelen veszteség is szerepel. Ezek szerint a német hadsereg Franciaországban és Belgiumban elfoglalt eddig hét erődöt és megverte az ellenséget 16 nagy ütközetben. Oroszországban a német sereg megszállott több erődött várost és megverte az orosz sereget 7 nagy ütközetben. A német sereg kezébe került 770 ágyu, számos zászló, 200-nál több gépfegyver s több, mint 100,000 hadifogoly. — A monarchia hadserege Szerbiában elfoglalt négy erődöt és több várost megszállott. Foglyul esett 5000-nél több szerb. Orosz-Lengyelországban elfoglaltunk két várat, több várost megszállottunk és hat nagyobb ütközetben vertük meg az oroszokat. Az orosz hadifoglyok száma 15—20 ezerre tehető. Kezünkbe jutott ezenkivül 70 ágyu és igen sok gépfegyver. Az oroszok, franciák és belgák vesztesége halottakban több mint százezerre tehető.

A mi katonáink.

Amikor a spártai anya háboruba küldte a gyermekét, igy bucsuzott tőle:

— Ne lássalak viszont máskép, csak pajzsszal vagy pajzson.

Nem tudta elképzelni, hogy a fia pajzs nélkül is visszatérhet. A spártai anya csak hőst látott magzatában, aki vagy győz, vagy meghal a hazáért. De gyávának nem akarta látni.

Most megismétlődnek, valósággá válnak az antik világ káprázatosan szép hősi legendái.

Pajzson, vagy pajzsszal.

Ma is ez a jelszava a magyar hősnek, de a modern harcászathoz alkalmazkodva, más variációban.

Dicsőséget szerezni a hazának, vagy dicsőn meghalni a hazáért! — ennek az erősen hangzó mondásnak most napról-napra megható dokumentumait látjuk.

A kórházvonatok tömegekben ontják a sebesülteket. Nézzük és bámuljuk őket. Szenvednek, de kemény az arcuk vonása. Fáj, éget a seb, de a szemükbe nem gyüjt könnyet a fájdalom. Lelkesedéstől piros az arcuk és kinjaikat elfelejtve, nem törődve velük, hévvel, nagy indulattal, a lelki emóciák hatalmas kitörésével beszélnek arról, ami velük és bajtársaikkal történt.

És hallgatjuk:

— Csak az a gondolat rettenetes, hogy az ellenségből csak kevés hullott kardom csapása alatt és már megsebesültem. De visszamegyek!

De visszamegyek!

Mennyi lendület van e hangsulyban. Harag, bosszuvágy, olthatatlan harcikedv, lelkesedés és hazaszeretet.

És ahánnyal beszélünk, mindegyik a maga egyszerü nyelvén, gondolatainak őszinte elmondásával elárulja szivének elrejtett vágyakozását, lelkének igaz szenvedését.

A gyülölt ellenség leteritette, még mielőtt tervei szerint végzett volna vele. Elképzelte, amikor kardot kötött és megtöltötte a puskáját, hogy rettentő pusztitást visz végbe az ellenség soraiban és alig számolt le néggyel, öttel, máris harcképtelen.

Itthon pedig az a gond bántja, hogy még tartozása van. Sietni kell a gyógyulással, mert hátha előbb vége lesz a háborunak és ő akkor adós marad.

Más nemzet katonái azt mondják, hogy aki egyszer tüzben volt, másodszor már fél. A magyar katona éppen ellenkezőleg vágyik vissza a harcmezőre. Az orvosok mondják, hogy a legszigorubb fegyelmet kell alkalmazni, különben életük veszélyeztetésével, sebük begyógyulása előtt, rohannának vissza a magyar katonák.

A tisztek pedig azt beszélik, hogy a magyar katonák nem ismerik a veszedelem fogalmát. Nem törődnek a golyózáporral, az ellenség szuronyerdejével. Haláit megvető bátorsággal rontanak előre és irtják az ellenség sorait. Ahol megjelennek, rémület szállja meg az ellenséget és irtózva menekülnek előlük.

Hősök ők. Igazi, rettenthetetlen hősök, akik győzni, vagy meghalni mennek a csatába.

A HÁBORU.

Az „Alsólendvai Hiradó“ eredeti táviratai a hét eseményeiről.

Küldi: a miniszterelnökség sajtóosztálya.

Az orosz harctérről.

Budapest, aug. 30. (Hivatalos jelentés.) Az orosz hadiszintéren az ütközetek változatlanul hevesen folynak. A többszörösen megerősitett ellenséges állások dacára feltartózhatlanul Lublin felé előnyomuló Dankl-féle hadseregtől keletre, a Bug és Wjprz közt saját erőink megkezdték a támadást a Cholm vidékéről szembenvonuló erős orosz hadsereg ellen. Ebből, a kraszniki csata után támadó szellemtől áthatott csapataink részéről Zamoscenél, ugyszintén Tomasovtól északra és keletre diadalmas harcok fejlődtek ki, melyekbe aug. 28-án a Balz területéről szintén orosz területre előre vetett csapataink eredményesen szólták bele s épugy, mint a kraszniki ütközetben, *sok ezer foglyot ejtettünk.* — Kelet-Galiciában csapataink kiváló bravurral és szivósággal tartják magukat igen hatalmas tulerővel szemben.

Budapest, aug. 30. Dankl Victor hadseregparancsnok hadiparancsot intézett az alája rendelt csapatokhoz, melyben kijelenti, hogy a hadsereg a kraszniki, polichnai és goraji csatában *fényesen kiáltotta a tüzkeresztséget*, valamennyi csapatunk halálmegvető vitézségével az ellenséget menekülésszerü visszavonulásra kényszeritette. Eddigi megállapitás szerint e három csatában 3 zászló, 24 ágyu és számos gépfegyver jutott kezünkbe s 6000-nél több foglyot ejtettünk. Dankl tábornok e parancsban szivből köszönetet mond a hadseregnek hősiességéről s fájdalommal emlékezik meg arról, hogy ez alkalommal „sok bajtársunk esett el a becsület mezején.“

Berlin, aug. 30. A nagyvezérkar közli: A nagy győzelemben, melyekben az orosz hadsereg Kelet-Poroszországban Tannenbergnél, Hohensteinnél és Ortelsburgnál visszaveretett, hozzávetőleges számitás szerint *harmincezernél több orosz, közte több magasrangu tiszt, esett foglyul.*

Bécs, aug. 31. Vasárnap délelőtt 10 óra 30 perckor a döntő csata Galicia északkeleti vidékein tervszerüen folyik. A balszárny állandó előnyomulásban van Cholm fontos csomópont felé. — A Fremdenblatt jelenti: A nagy csatának ma van a hatodik napja. Csapataink csodálatraméltó kitartással harcolnak, a harcvonalból kitünő hirek érkeztek javunkra. A visszatérő sebesültek csodákat mesélnek katonáink hősiességéről. A főhadiszálláson jó a hangulat.

Bécs, szept. 1. Az osztrák-magyar csapatok offenzivája északon tartós heves harcok közben egyre előre halad s mind előrehaladásban van. — Az északi harcvonalban küszöbön áll a döntés s általános a kedvező kimenetel reménye. — A keleti hadsereg állásai következtében erősen tartja magát az ellenség nagy tulsulyával szemben. Az érkezett jelentések indokolttá teszik azt a feltevést, hogy az osztrák-magyar csapatok parancsnokai azt a taktikát követik, amelyet a német vezérkar Franciaországgal szemben oly sikerrel alkalmazott.

Bécs, szept. 1. Tegnap Lembergben csak négy órán át hallatszottak az ágyulövések, amiből azt lehet következtetni, hogy a harcvonal Lembergtől távolabbra tolatott.

Berlin, szept. 1. Keleten Hindenburg tábornok hadseregének győzelme az oroszokon sokkal nagyobb jelentőségü, mint aminőnek eleinte látszott. Az ellenség teljes vereséget szenvedett. **60,000 orosz esett német fogságba,** köztük két tábornok. Csapataink sok ágyut és tábori jelvényt zsákmányoltak.

Bécs, szept. 2. Galiciából érkezett hirek szerint az osztrák-magyar csapatok helyzete ott kedvező s számitani lehet arra, hogy csodálatraméltó katonáink hősies erőmegfeszitései teljes sikerre fognak vezetni.

Berlin, szept. 2. A németek a tannenbergi csatában az oroszoktól *516 ágyut zsákmányoltak.*

Budapest, szept. 2. (Éjjel.) Az egyheti lelkesedett harc, mely az osztrák-magyar csapatok és az oroszok közt a galiciai vonalon folyik, tegnap Auffenberg hadseregfelügyelő csapatának győzelmét eredményezte. *Számos ellenséges csapatot foglyul ejtettünk s eddig 160 ágyut zsákmányoltunk.* Az oroszok a Bug-on át visszavonulóban vannak. — A Dankl-féle hadsereg, a mely most Lublint támadja, szintén szakadatlanul sikereket ér el. — *Kelet-Galiciában Lemberg még a birtokunkban van, mindazonáltal a helyzet ott az erős tulsulyban levő orosz előtöréssel szemben nagyon nehéz.*

Bécs, szept. 3. A galiciai harctérről érkezett megbizható jelentés szerint Auffenberg hadseregfelügyelő csapata *a tegnapelőtti ütközetben 30 ezernél több oroszt ejtett fogságba.*

Lemberg, szept. 3. A németek már aug. 20-án bevonultak az orosz Lodzba, áthidalták a Pilica folyót a Kielce környékén egészen Radorcéig, ahol érintkezésben állanak az osztrák-magyar csapatokkal.

Bécs, szept. 3. A minden irányból jövő értesitéseket összegezve, meg lehet állapitani, hogy a monarchiának Oroszországgal vivott nagy háboruja már eddig is a mi haderőnk tulsulyát bizonyitotta. *Az orosz haderő csak Lembergnél mutatkozik aktivnak.* A bécsi „Reichpost“ ugy tudja, hogy Lemberg körül elegendő erős a seregünk az orosz előnyomulás feltartóztatására. A város *esetleges megszállása semmi esetre sem jelentené erős harcvonalunk áttörését.* Dankl és Auffenberg győzelmének óriási fontossága van, mert ezáltal az oroszoknak a Krakó-Przemysl-lembergi vonal támadása teljesen lehetetlenné vált, ugy, hogy az oroszoknak Lemberg közelében való pillanatnyi sikere efemer értékünek tekintendő. A „Zeit“ a német, osztrák és magyar szövetséges haderőt legyőzhetetlennek tartja. Türelemmel és nyugalommal nézhetünk tehát a végső döntés elé.

Budapest, szept. 4. Hivatalosan jelentik, hogy Dankl és Auffenberg hadseregétől eddig 11.600 orosz hadifoglyot szállitottak el s további hétezeret jeleztek. A Haitzva melletti csatában, amennyire eddig ismeretes, 200 ágyut, nagyon sok hadanyagot, 4 autót és a 19. orosz hadtest tábori irodáját nagyon fontos titkos ügyiratokkal zsákmányoltunk. Az ellenség teljes visszavonulásban van, hadseregünk üldözi őket. — Összefoglalásként megállapitható, hogy az osztrák-magyar csapatok eddig mintegy 40 orosz gyalogos és 11 lovas hadosztály ellen harcoltak és ezeknek legalább felét, nagy veszteségeket okozva megverték.

Berlin, szept. 4. Az osztrák-magyar csapatok győzelmei tegnap este óriási lelkesedésre ragadták Berlin lakosságát. Nagy tüntetések voltak Ausztria-Magyarország mellett.

Bécs, szept. 4. Az ellenségnek Oroszlengyelországban való gyors leverésében rendkivül fontos, hogy a Dankl és Auffenberg féle csapatok most már uj nagy erőkkel támogathatják centrumunkat. Bár az a vonal, *melyet az ellenség eddig veszélyeztetett, ismét veszélyen kivül van, Lemberg ideiglenes feladása nem volna kedvezőtlen mai helyzetünkre.*

A francia harctérről.

Berlin, szept. 1. Kluck tábornok hadserege Combles vidékén egy hadtesttel visszaverte a franciák oldaltámadását. Bülow tábornok hadserege elfogott egy angol gyalogos zászlóaljat s St. Quentin mellett teljesen megvert egy tulerőben levő francia csapatot. Hausen tábornok hadserege Bethel közelében visszaszoritotta Aisne felé az ellenség előretörését. A würtembergi herceg hadserege átkelt a Maas folyón és most Aisne felé nyomul. A Les-Ay-Velles erődöt e sereg bevette. A német trónörökös hadserege ugyanekkor bevette Montmedy erődöt. A bajor trónörökös és Heeringen tábornok hadserege folytatja harcát a francia Lotharingiában.

Bécs, szept. 1. **Páris északkeleti elzárása befejezett tény. A teljes francia letörés immár elkerülhetetlen.**

Berlin, aug. 2. Párishoz száz kilométernyire nyomultak előre a németek.

Zürich, szept. 2. Párisban félreismerhetetlen rémület uralkodik. Tömegesen láthatók a vasuton Belgiumból és északi Franciaországból érkező menekültek, akik nyomoruságos helyzetben vannak.

Budapest, szept. 2. Párisból jelentik: A németek ismét bombákat dobtak le a városba léghajóról, melyek nagy károkat tettek.

Berlin, szept. 3. A nagy főhadiszállásról jelentik: **A Givet erőditmény aug. 31-én elesett.** (Givet elsőrangu francia erősség a Maas és a Houille összefolyásánál.)

Berlin, szept. 3. A német nagyvezérkar jelenti: A francia centrumot, körülbelül tiz hadtestet, tegnap Verdun közelében visszavertük és állandóan üldözzük. Vilmos császár a csata közben a trónörökös hadseregénél tartózkodott.

Páris, szept. 3. (Román át jött.) Tegnapi kelettel a francia kormány a nemzethez manifesztumot intézett, amelyben közli, hogy ahhoz, hogy a háborut az egész nagy vonalon folytathassa, szükségesnek tartja székhelyét Párisból máshova áttenni.

Berlin, szept. 3. Tegnap ismét több német repülőgép jelent meg Páris felett. Az aviatikusok bombákat dobtak le. Az egyik bomba IV. Henrik szobrának közelében, egy másik a Place du Concorde-n ért földet. Az aviatikusok ugyanekkor német zászlókba göngyölt s a német győzelmekről szóló hivatalos jelentéseket dobtak le. Az aviatikusok azután visszarepültek csapataikhoz.

A déli harctérről.

Budapest, aug. 30. A déli (szerb) hadiszintéren az utóbbi időben emlitésre méltó harcok nem folytak.

Budapest, aug. 31. Sarajevoban tegnap a következő hivatalos kommüniket tették közzé: Miután a volt török szandzsákban a szerb és montenegrói bandák a muzulmán törökök házait összelövöldözik és valóságos irtó-akciót inditottak az irántuk barátságos muzulmán lakosság ellen, csapataink Plevljénél benyomultak a szandzsákba és ezzel megakadályozták az ottani muzulmánok kiirtását. Miután azonban a szandzsák állandó megszállása katonai szempontból jelenleg kivihetetlen, a szerencsétlen mohamedánok a mi határainknál jelentek meg és kérték a határ átlépésének megengedését. Hagyományainkhoz hiven megkönyörültünk az otthonuktól és vagyonuktól megfosztott muzulmánokon és amennyire lehet, a háboru idejére menedéket nyujtunk nekik, hogy megmentsük őket zsarnokaik fosztogatásaitól.

Budapest, szept. 4. Pongrác vezérőrnagy parancsnoksága alatt három hegyi dandár a montenegrói Bilica keleti határmagaslatán egy tulsulyban levő ellenséges haderő előnyomulását több napi hősies támadással visszaverte. Több nehéz ágyut zsákmányoltunk.

Olaszország Anglia ellen.

Bécs, aug. 31. Az olasz kormány Angliának Egyiptomban foganatositott katonai intézkedése ellen állitólag kijelentette, hogy Olaszországnak semlegességénél fogva joga van kereskedelmi és hadihajóinak egyaránt szabad utat és tartózkodást követelni az egyiptomi kikötőkben és vizeken. Az Unione c. olasz lap szerint Olaszország Londonban fenyegető éllel kijelentette, hogy nem szivesen ugyan, de kénytelen volna intézkedéseket tenni abban az esetben, ha Egyiptom angol gyarmattá proklamáltatnék.

Besszarábiából kiutasitott románok.

Stockholm, szept. 2. Az orosz kormány Besszarábiából 30,000 románt kiutasitott.

Angol jelentés a veszteségről.

Bern, szept. 2. Az itteni angol követség jelentése szerint a német-angol harcokban az angolok meghátráltak és 6000 embert veszitettek.

FRANCIA FLOTTA AZ ADRIÁN.

Bécs, szept. 3. Szeptember elsején a francia Földközi tengeri flotta, amely 16 hadihajó, páncélos cirkáló és torpedóhajóból állott, az Adrián, a Bocche di Cattarótól nagy távolságban feltünt a láthatáron és mintegy 40 ágyulövést tett a Dostro magaslatán álló régi erőd ellen anélkül, hogy kárt tett volna. Az erőd őrségéből 3 ember megsebesült. A flotta ezután eltávozott az Adriáról. A látogatásnak nyilván demonstrációs céljai voltak.

Románia mozgósitása.

Bécs, szept. 4. Románia mozgósitása a legteljesebb rendben közeledik a befejezéshez. A magyar-román határ teljesen szabad maradt.

Táviratainк folytatása az 5-ik oldalon.

Meddig tart a háboru?

A londoni Standard a napokban a világháboru előrelátható tartamáról beszélt s végül arra lyukadt ki, hogy a háboru csak rövid ideig tarthat:

— A modern háboruk a népcsaták jellegével birnak s nem nyulhatnak a végtelenbe, ugy, mint a régi időkben, a mikor a hadseregek aránylag kicsinyek voltak. Mostanság minden ember- és pénzerőt már a háboru elején igénybe vesznek, s ha ezt elhasználják, pótolni nem lehet. Az uj stratégia a gyors és döntő lebonyolitásra rendezkedett be . . .

A Standard emlékeztet a legutóbbi európai háboru rövidségére, s ugy vélekedik, hogy egy igazi világháboru, a mely Európa minden segélyforrását igénybe veszi, csak még rövidebb ideig tarthat.

A Svenska Dagbladet (Svéd Ujság) tudósitója a szentpétervári svéd kolónia egyik igen előkelő tagjával beszélt, a ki ugy nyilatkozott, hogy Oroszország egészen más véleményen van. Ott általában az a felfogás, hogy a háboru kétháron évig fog tartani. Ezt azzal indokolják, hogy Oroszországnak mérhetetlen segédforrása van és hogy a birodalom oly nagy, hogy ha egyes pontokon meg is sebzik, döntő eredményre nem juthat az ellenfél. A katonai összpontositás vonalát oly mélyen vitték az ország belsejébe, hogy hosszu időbe kerül, a mig csak egy nagyobb csatára is sor kerülhet.

Maguk az oroszok sem remélik, hogy idegen területeken valami különös eredményt érjenek el. Ismeretes, hogy mi volt Miklós cár proklamációjának a záradéka. „Békét mindaddig nem kötünk, a mig csak egy idegen katona is orosz földet tapos!“ A cár tehát maga is abból indul ki, hogy a háboru terepe Oroszország lesz.

Hát Franciaország mire gondol? Egy svéd, a ki husz esztendő óta szakadatlanul Párisban él és ismeri a franciák hangulatát, igy nyilatkozott a Svenska Dagbladet-ban:

— Franciaországban, a hol számos év óta foglalkoznak a jelen háboru gondolatával, az a vélemény, hogy egy féléven belül azt megvivni nem lehet. Persze, nem hiszik, hogy a németek fognak győzni, mint 1870-ben; másrészt azonban jól tudják, milyen félelmetes ellenséggel állnak szemben. Senki sem olyan őrült, hogy most berlini bemasirozásról ábrándozzon. A legjobb esetben is drága véren vásárolt nehéz győzelmet várnak. Tudják, hogy Elzász-Lotharingia nem egyéb, mint egy „egyetlen nagy vár“: ott még a győzedelmes francia hadak is hónapokat töltenek el a keresztül-vergődéssel.

— A másik eshetőségre, Franciország leverésére természetesen nem szivesen gondolnak a franciák. De ha ez megtörténnék, — mondják — akkor persze megváltozik a háboru tartama. Mert ha a franciákat többszörösen és erősen megverik, akkor szivesen kötnek békét s végleg lemondanak Elzász-Lotharingiáról; sőt, csakhogy békét kapjanak, hajlandók az egyik francia gyarmatot — például Kongót, Madagaszkárt — Németországnak átengedni, hogyha Franciaország határai Európában és Északafrikában sértetlenül maradnak. Ám ha Németország Champagne vidékét követelné, vagy ha olyan feltételeket szabna, melyek Frankhont megaláznák, akkor a háboru még Páris bevételével sem érne véget.

Pártosfalva rejtélyes grófja.

Matzenauer Károly — orosz kém.

— Saját tudósitónktól. —

Az „Alsólendvai Hiradó“ volt a legelső, mely megemlékezett a muraszombati és alsólendvai járások határán levő Pártosfalva község kinos szenzációjáról, Matzenauer Károly gróf ottani földbirtokos letartóztatásáról. A szenzációs esetről most még a következőket irják:

Matzenauer Károly gróf 1900-ban telepedett le Pártosfalván, ahol mindeddig nagy titokzatosságban élt felnőtt fiával és leányával. Pártosfalván és a vidéken csak annyit tudtak a titokzatos mágnásról, hogy névjegyén a grófi korona alatt ez áll: Liberia köztársaság pétervári követe és meghatalmazott minisztere. Ezt a kérdést azonban nem lehetett tisztázni, mert sokan azt is beszélték, hogy Matzenauer valamikor osztrák főhadnagy volt s nyugalomba vonulása után telepedett meg a pártosfalvi emeletes, előkelő berendezésü, mükincsekkel teli kastélyban. Otthon a gróf dragonyosezredesi uniformisban, kopott bluzban járt. Az emberekkel nem igen érintkezett s igy még a vallása felől sem tudott semmi bizonyosat senki. Többször pápai grófnak mondta magát s azzal dicsekedett, hogy a Vatikánnál nagy befolyása van. Erre az állitására azonban nemrég saját maga cáfolt rá, amikor egy iskola-, vagy templomjavitásra a pártosfalvai jegyző pótadót vetett ki rá. Akkor kijelentette, hogy ő nem katolikus s nem ad segélyt. Tény, hogy mikor a szombathelyi megyéspüspök, gróf Mikes János Pártosfalva környékén bérmált, Matzenauer gróf állandó kisérője volt s a püspök tiszteletére adott ebédeken az asztalnál a püspök melletti helyet foglalta le magának.

Pósfay Pongrác muraszombati főszolgabirónak már négy évvel ezelőtt, 1910-ben gyanussá vált a gróf, aki minduntalan Pétervárra utazgatott s élénk levél- és távirat-összeköttetésben állott az orosz kormánnyal. Akkoriban történt, hogy a gróf fia Hamburgban tartózkodván, utlevelére elfelejtette rávezettetni grófi cimét és mivel mégis grófnak cimeztette magát, a hamburgi rendőrség átirt Vasvármegye törvényhatóságához, hogy jogosan használja-e Matzenaur Lajos a grófi cimet. Az eljárás akkor megindult, kutatták az öreg gróf illetőségét és grófi koronáját, de eredménytelenül.

Közvetlenül a mostani háborus idők beállása előtt az öreg Matzenaur különösen sürün érintkezett Oroszországgal, hova gyakran küldött express ajánlottleveleket és siffrirozott táviratokat. Válaszképpen nagyobb pénzösszegeket kapott. Mikor ez a szombathelyi katonai hatóságnak tudomására jutott, intézkedett, hogy a muraszombati posta tartsa vissza a gróf leveleit. A levelekben foglaltak miatt azután szombathelyi katonatisztek, akik autón érkeztek Pártosfalvára, az urdombi csendőrség segédletével éjjel meglepték a grófot és letartóztatták. Matzenauer nem adta meg magát, az ajtót ugy kellett rátörni, de addig több iratot elégetett. A tisztek még azon éjjel Szombathelyre szállitották, onnan pedig állitólag Pozsonyba került. További sorsáról nem érkezett hir.

A háboruban álló királyok rokonsága.

Eddig ugy volt szokásban, hogy királyi vérből való hercegek házasságai politikai céloknak feleltek meg. Volt idő, mikor egész országokat hóditottak el házassággal. Jelenleg azonban — s a mostani háboru a legjobb példa — a népek sorsa nem függ többé az uralkodók személyes rokoni kapcsától.

Az egymással hadban álló Anglia és Németország uralkodói unokatestvérek; mindketten az elhalt Victoria angol királynő unokái. Vilmos német császár anyja (Victoria császárné, Frigyes császár felesége) György jelenlegi angol király apjának, Edward királynak nőtestvére volt. Tehát az angol király és a német császár szülei édestestvérek voltak.

Az orosz cár felesége, Alice hesseni nagyhercegnő a jelenleg uralkodó Ernő Lajos nagyherceg nőtestvére. Hessen katonái a porosz hadseregben uralkodójuk sógora, a cár ellen s ennek szövetségese, Franciaország ellen harcolnak.

De Vilmos császár és a cár közt is vannak rokonsági kötelékek. Az elhunyt Edward angol király, mint mondottuk, nagybátyja volt Vilmos császárnak, de egyuttal nagybátyja volt a jelenlegi cárnak is, mert Edward király felesége és a cár édesanyja nőtestvérek. Az egyik Alexandra, a másik Dagmar dán főhercegnő. Ez utóbbi Oroszországban felvette a Mária Feodorovna nevet és ő a mostani anyacárné. Ugyancsak ő, mint az elhunyt Edward angol király sógornője, egyuttal Vilmos császár nagynénje is és fia, a cár tehát Vilmos császár unokaöccse. Különben pedig ismeretes, hogy a cár ereiben német vér folyik; családját Romanov-nak hivják, tulajdonképpen azonban Holstein Gottorp.

Ha a rettenetes istencsapással szemben, amely Európát sujtotta, nem tünnék fel kegyetlennek az irónia, akkor a jelen óriási összecsapás a háboruban résztvevő államok fejeinek rokonsága révén családi háborunak is volna nevezhető!

HIREK.

A város megtiltotta,

hogy széket rakjunk ki a házak elé, a kereskedő a boltja elé kitegye a portékáját és a talicskás a talicskájával végigtalicskázza az aszfaltot. Megtiltotta mindezt nagyon helyesen abból az elvből kiindulva, hogy a kirakott székek és a kitett portékák és az aszfalton galoppirozó talicskások zavarják az utca forgalmát és rongálják az aszfaltot. A tilalom iránt tisztelet és becsület. De van itt Lendván egy hatalmasabb megakasztója az utcai forgalomnak, amelyről megfeledkezett a tilalom. Ez: az ünnepnapok délelőttjén a templom körül álldogáló polgártársak áthatolhatlan serege. Ünnepnap délelőttjén száz meg száz polgártárs állja el az aszfaltot. A kocsiutat nem, csak az aszfaltot. Csatársora erősebb az oroszénál és a franciáénál együttvéve, mert azt lehetetlenség áttörni. Ha mégis megkisérlenéd tisztelt városi felebarátom, hogy átvergődj valahogy a lomha tömegen, ne lepődj meg, ha az agyarak mellől olyant sercintenek a cipődre vagy a nadrágodra, hogy csak ugy locscsan. Ez már kidukál, honoráriumképpen azért, hogy elég merész voltál zavarni őket. Legokosabb, ha szó nélkül lekerülsz a kocsiutra (ott elég tágas!) és ha térdig merülsz is a pocsolyában, ne törődj vele, hidd el, a város sem törődik vele.

Mert lásd, ha törődne vele, a te cipőd védelme is szépen belekerült volna a tilalomba, édes felebarátom! . . .

Dr. Filkor Márton †. Egy sokat szenvedett, általános becsülésben álló emberünk költözött el az élők sorából. Dr. Filkor Márton ügyvéd csütörtökön este meghalt. Dr. Filkor egyik gráci sanatoriumban fejezte be fiatal, nagy jövőre, nagy tettekre hivatott életét. Másfél évvel ezelőtt nagybetegen, összeroppant idegzettel vitték el tőlünk s azóta nagyon keveset hallottunk róla. Most aztán megjött a szomoru távirat: ez a minden szépért lelkesülő, a közügyekben mindenkor elöljáró, a város javáért minden áldozatra kész, népszerü ember befejezte földi pályafutását.

Filkor Márton még fiatal volt, tele ambicióval és munkakedvvel. A közügyeknek kiváló harcosa volt. A néppárti politikának pedig egyenesen fanatikusa. Nagy vagyona mellett szerény volt, nem voltak nagyratörő vágyai, mindazonáltal nem tilthatta meg, hogy ugy ne beszéljünk róla, mint kerületünk egykor leendő orsz. képviselőjéről. Mint szónoki tehetség is kiváló volt, tüzzel, hévvel tudott a kisemberek igazának védelmére kelni a tárgyaló-szobában, gyülésen, társaságban egyaránt. Képviselőválasztáskor, politikai gyüléseken meg pláne elemében volt. Ilyenkor nem volt használhatóbb, ambiciózusabb, lelkesebb ember nálánál. A megyegyüléseken, a városi képviselőtestületben, az egyesületekben pedig mindig előnyére volt a szőnyegen forgó ügynek az ő megfontolt, okos felszólalása.

Volt egy kedvenc eszméje, melyet mindenáron, akár nagy pénzáldozattal is keresztül akart vinni. A zalai és vasi vendvidéknek egy kétnyelven szerkesztett, hazafias ujságot akart adni. Már ki is bocsájtotta az előfizetési felhivást, megalkudott a kiadóval, nyomtatványokat rendelt, megállapodott a lap cimében, szorgalmasan irta és gyüjtötte a kéziratokat, levelezett, agitált, kapacitált a „Mi Ujságunk“ (Nase Novine) érdekében, tervezett, tervezett . . . és közvetlenül az első szám megjelenése előtt, mint a bomba, csapott le a hirtelen megbetegedése. Legutolsó agitációs ténykedése annak az igen nagy bankettnek az összehozása volt, mellyel dr. Kürthy Dezső uradalmi titkárt bucsuztattuk el Alsólendvától. Ott már döbbenetes módon mutatkozott rajta a még nemrég éles elméjére reászállott rettenetes kór.

Az utóbbi időben munkatársa volt lapunk-

nak is. Többnyire a szegényebb néposztály érdekében ragadott tollat.

... S ma már nincs ez a melegszivü, tettrekész, igazán értékes egyéniségü ember. Fiatal neje és két gyönyörü kis gyermeke mellől, akiket a rajongásig szeretett, másfél évvel ezelőtt elragadta először az agyára szállott rettenetes betegség s most igazi halottá tette a minden földi fájdalmat meggyógyitó kérlelhetetlen Halál. A sokat szenvedett ember holttestét mély gyászba borult családja hazahozatja s itt ma délután adja át örök pihenésre az anyaföldnek. Nyugodjék békével! Hivei, barátai, elvtársai kegyelettel őrzik meg az emlékét!

— **Az uj pápa.** A római konklávé szerdán választotta meg az uj pápát. Az uj pápa Della Chiesse bibornok lett, aki mint pápa a római XV. Benedek nevet fogja viselni. Az uj pápa megkoronázása tegnap, szombaton volt a sixtusi kápolnában.

— **Kegyelem az elitélteknek.** A miniszterelnöki sajtóiroda közli: Ő felsége f. évi aug. hó 24-én kelt legfőbb elhatározásával azon, hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésére itélt egyéneknek, akiknek büntetésük végrehajtása a mozgósitási hirdetmény folytán a közös haderőnél, a honvédeknél, vagy a népfölkelőknél teljesitendő tényleges szolgálatuk miatt elhalasztatott, vagy félbeszakittatott, büntetésüket, illetve a büntetés hátralevő részét kegyelemből elengedni szándékozik, ha ezek katonai kötelezettségüket hiven teljesitették. Az igazságügyminiszterium aug. 30-án 49361. 1824. im VIII. sz. alatt rendeletet intézett az ország valamennyi főügyészségéhez. A rendelet felhatalmazza a kir. ügyészségek vezetőit, hogy a katonai szolgálatra kötelezett és hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésére itélt egyének tüntetésének végrehajtása, elhalasztása vagy félbeszakitása tárgyában saját hatáskörükben intézkedjenek. A rendelet részletes utasitásokat ad a királyi ügyészségek vezetőinek a szükséges ellenőrző kimutatások készitésére nézve. Ősz uralkodónknak ezt a jóságos elhatározását bizonyára nagy örömmel fogadják az ország minden részében.

— **A katonák családtagjainak.** A hadba vonultak családjainak segélyezésére a belatinci körjegyzőségben alakult bizottság most fejezte be gyüjtéseit. A gyüjtés nemvárt eredményt mutat fel, különösen Belatinc községben, a hol Balc Ilus és Kelecsényi Alice urleányok gyüjtőivén 151 K, Krajcsics Mariska és Sokál Olga urleányok gyüjtőivén 160 K folyt be. Dr. Steinmeyer János az egyik ivre 20 K-t, a másik ivre 50 K-t volt szives adományozni. Adorjánfalva községben Wirsching Ferenc tanitó gyüjtőivén 21 K 50 fill., Muramelence községben Holtzer Béla tanitó gyüjtőivén 23 K 22 fillér és Murasziget községben Krápec András gyüjtőivén 35 K 60 fillér folyt be. A községek elöljáróságai ugy az összes adakozóknak, valamint a gyüjtést foganatositó és fáradságot nem ismerő urleányok és uraknak a leghálásabb köszönetet mondanak.

— **Késik a tábori posta.** Az itthonmaradtak leveleket várnak a harctéren levő hozzátartozóiktól és érthető a nyugtalanságuk, ha a levelek késnek. Nyugtalanságra azonban nincsen ok, ha hosszabb ideig sem érkezik posta, mert elképzelhető, hogy kétmillió katona milyen roppant tömegü levelezőlapot biz a tábori postára, amelynek a levelek összegyüjtése, cenzurálása, elosztása és elinditása rengeteg nagy munkát ad.

— **A katonáknak nem kell pénzt küldeni.** A közös hadügyminiszterium arról értesült, hogy a postahivataloknál váratlanul sok pénzeslevelet adtak föl a harctéren levő katonák cimére. Illetékes helyről azért közlik, hogy a táborban levő katonaság a legkitünőbb ellátásban részesül és azonkivül rendesen kapja zsoldját, valamint hadipótlékát. A tény tehát az, hogy a legénységnek elegendő pénzük van és az a törekvésük, hogy ezt a pénzt hazaküldjék. Ilyenformán egy katonának sem szükséges pénzt küldeni.

— **Öreg ember nem vén ember.** Mulcet Ferenc 58 éves borosgödöri gazda szerelemre lobbant egyik falubeli menyecske iránt. A menyecske nem viszonozta az öregember érzelmeit, mire ez bosszuból rálesett az utcán és lelőtte. Az asszony sulyosan megsebesült. Mulcet a merénylet után elbujdosott a közeli erdőben s mikor a csendőrök el akarták fogni, főbe lőtte magát. Sérülése életveszélyes.

— **Lapunk rendkivüli kiadása.** Vasárnap délelőtt lapunk rendkivüli kiadást adott ki. A rendkivüli kiadásban közöltük a szombat este és vasárnap reggel érkezett fontosabb táviratokat a háboruról.

— **Megindult a személyforgalom.** A celldömölk—alsólendva—csáktornyai vonalon korlátolt polgári személyforgalom lépett életbe s a következő számu vonatok közlekednek: Celldömölk—Csáktornya között a 64/6408, 6407/6419/6420 és a 6415/6416. számu, Zalaegerszegtől Csáktornyáig pedig a 6422. számu. Az ebédután Csáktornya felé és este $^1/_2$6-kor Zalaegerszeg felé menő vonatok egyenlőre nem közlekednek.

— **Hamis ötkoronások.** A vidéki postahivataloknál befizetett pénzek között ujabban ismét több 5 koronás hamisitvány találtatott. A hamisitványok magyar veretüek 1900. évszámmal Brittaniafémből készültek s bár eléggé sikerültek, mégis a valódi pénzdaraboknál könnyebb sulyuak. Az egyik fajta hamisitvány 25 gramm helyett 17.130 gr., a másik fajta 17.400 és 17.500 gr. Tompa csengésüek, valamint azáltal ismerhetők fel, hogy széliratuk elmosódott.

— **Megkerült a keszthelyi postatolvaj.** Keszthelyen a mult év elején szenzációs lopás történt. Egy téli este eltünt a postakocsiról egy zsák, melyben 13.722 korona pénz volt. A lopással a postakocsist, Horváth Zsigmondot gyanusitották, akit le is tartóztattak. Horváth váltig tagadott s sem a lakásán tartott házkutatás, sem pedig feleségének letartóztatása nem járt eredménnyel. Horváthot szabadon kellett ereszteni s már-már ugy látszott, hogy nem kerül meg a tolvaj. Most aztán Horváth elárulta magát. A napokban bizalmasan közölte az egyik keszthelyi postatisztel, hogy pár nap előtt egy erszényt talált az utcán, melyben 35 darab százkoronás bankó volt. Kérte a postatisztet, hogy illő honoráriumért váltsa be a bankókat aprópénzre. A postatisztnek gyanus volt a dolog, szólt Palkó postafőnöknek, aki viszont a csendőrséget értesitette. A házkutatás alkalmával Horváthéknál a pénz egyrészét megtalálták. Horváthot és a feleségét a csendőrség letartóztatta.

— **Leesett a szilvafáról.** Hadrovics Elek helybeli diák tegnapelőtt a házuk mellett felmászott egy szilvafára. Véletlenül egy száraz ágra lépett, mely letörött s a fiu a magasból az utca kövezetére esett. A fején szenvedett sérüléseket.

— **A vigyázatlanság áldozata.** Kiss Jánosné urnő rokonánál, Bárd Béla balatonfüredi járásbirónál segédkezett a minap a költözködésnél. Az urnő egy fióbert-puskát akart a kocsira feltenni. Valahogy megrántotta a kakast, a fegyver elsült s a golyó az uriasszony hasába furódott. Állapota reménytelen.

— **A szövetségi hüség jelvénye.** A főváros és országunk minden nagyobb városának közönsége lelkesedéssel viseli már a szövetségi hüség jelvényét. A jelvény kettős nemes célt szolgál. A világtörtenelmi jelentőségü szövetség iránti lelkesedésnek és hüségnek ad egyrészről a jelvény viselése kifejezést, amely a német, osztrák és magyar hadi erők tüzkeresztségében a mi napjainkban elválaszthatatlanul összeforrt, másrészről pedig a jelvények árusitásából befolyó jövedelem megsebesült harcosaink szenvedéseinek könnyitésére szolgál. Vegyük meg és viseljük mindnyájan a szövetségi hüség jelvényét.

— **A „NYUGAT,"** Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat f. hó 1-ei (15-ik) száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Ignotus: Intermezzo; Kosztolányi Dezső: Öcsém (Vers); Schöpflin Aladár: Katona öcsémnek; Balázs Béla: Páris-e vagy Weimar?; Móric Zsigmond: Jó szerencsét! (Regény. IX. folyt.); Uitz Béla: Rajztanulmány; Lackó Géza: A sarc (Egyfelvonásos vigjáték a hétéves háboruból); Térey Sándor: Versek; Réti Ödön: Karen (Háromfelvonásos szinmü I. felvonása); Villiers de L'isle Adam: A mult joga (Novella az 1870—71-iki poroszfrancia háboruból); Lányi Sarolta: A bátor Igen (Vers); Fenyő Miksa: A háboru s a közgazdaság; Ady Endre: Versek; Lampérth József: Raztanulmány. A tartalmas „Figyelő" rovat teszi még gazdagabbá ezt a számot.

A „Nyugat," amely minden hó 1-én és 16-án jelenik meg, egy évre 24 K, félévre 12 kor., egyes szám 1 K 20 fill. Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Elek Artur, Halász Imre, Kaffka Margit, Laczkó Géza, Móricz Zsigmond, Osvát Ernő és Schöpflin Aladár. A „Nyugat"-ból mutatványszámot dijtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18.

— **Kivetett holttest.** Drávacsány község határában egy, a Dráva egyik szigetére kivetett 40 év körüli férfi-hullát találtak. A talált hullán csak egy kötény volt s igy valószinü, hogy fürdés közben szerencsétlenség érte az illetőt.

— **A harctéren megsebesült ujságiró.** Zalamegyéből négy szerkesztő küzd a háboruban. Ezek egyike, Czebe László, a Zalaegerszegen megjelenő „Zalamegye" szerkesztője sebet is kapott. A sabáci ütközetnél egy golyó a mellét találta. Kollegánk már tul van a veszélyen, a pesti Gyáli-uti honvédkórházban fent jár s alig várja, hogy ismét tüzbe mehessen. Hát ott is a helye, hogyha a kardot és a puskát is olyan eredményesen kezeli, mint a — tollat.

— **Városi közgyülés.** Városunk képviselőtestülete szombaton délután gyülést tartott. A gyülésen Toma János városbiró elnökölt. Tárgyalták Székely Emil főszolgabiró átiratát, melyben a husmérés ellenőrzésére és a husárak szabályozására utasitja a községet. A képviselőtestület egyhangulag kimondotta, hogy a husmérés ellenőrzését és a husárak szabályozását ezidőszerint még nem tartja szükségesnek. — Grassanovits Ottó főjegyző előadja, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezésével uj terhek háramlanak a városra. Kér intézkedést. A gyülés ugy határozott, hogy a város által fizetendő összeget akként fedezi, hogy a már kivetett 60 százalékos pótadót két százalékkal felemeli. — Végül illetékességi ügyeket intéztek el.

— **Lépfene Petesházán.** A közeli Petesházán az állatok közt lépfenés beteget találtak. A ragály terjedésének meggátlására az óvintézkedések megtörténtek.

— **A lelkesedés naivitása.** Csáktornyai levelezőnk irja: Csáktornyán egymást érik már hetek óta a katonavonatok. A város hölgyei, mint a hadsereg lelkes tisztelői, a vitéz szállitmányokat cigarettával, virággal és édes mosolylyal fogadják. Az egyik daliás főhadnagyot, aki egy ilyen katonavonattal érkezett, egyik hazafias és lelkes honleány azonnal lefoglalta a maga számára és szivélyes társalgás közben ismertette meg vele, hogy Csáktornya mennyire lelkesedik a háboruért, vöröskeresztes hölgyek várják a sebesülteket s hogy ő is ilyen vöröskeresztes hölgy.

— Higyje el, — előzékenykedett a közlékeny szanitész-jelölt, — ugy várom már, hogy ápolhassam magukat!

— Én nem! — volt a tiszt őszinte válasza.

— **Megnyilt a távbeszélő forgalom.** F. hó 1-étől kezdve ismét lehet a környékbeli és törvényhatósági távbeszélőt használni. Beszélgetések azonban csakis előfizetési állomásokról kezdeményezhetők és oda intézhetők. A postahivataloknál berendezett nyilvános távbeszélő állomások magánbeszélgetésekre ezután sem vehetők igénybe. Törvényhatósági forgalomban a vármegye területén tul a beszélgetés nem terjedhet.

— **Elpusztult termés.** Zalanyirádon gabonát csépeltek az emberek cséplőgéppel. Az egész falu, sőt még a szomszédos falvak is összehordták minden gabonájukat. Munka közben egy szikra felgyujtotta a rengeteg mennyiségü gabonát, mely mind odaégett. Nyolcvannégy gazdának egész évi termése elpusztult. A kár több mint negyedszázezer korona. Biztositás utján csak 2000 korona térül meg.

— **Csendes a falu,** elvitték katonának a férfiak javát s az otthonmaradtak szorongó aggodalommal várják a harctérről érkező hireket. Ezt a hangulatot irja meg Benedek Elek egy szép, meleghangu versben a Jó Pajtásban s ez a vers a mai háboru költészetének egyik legnagyobb terméke. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, augusztus 30-iki uj száma egyébként is rendkivül érdekes tartalommal jelent meg. Szemere György irt bele elbeszélést, Fövényessy János verset, Sebők Zsigmond folytatja regényét, Elek nagyapó apró történeteket mond el, Gyula bácsi az állatkert érdekességeiből mond el egyet-mást, Tamássy szép képet rajzolt, Sebők Zsigmond még egy kis történetet is mond el, egy cikk a nagy háboruról szól, Zsiga bácsi kedves mókát mond el. Zsoldos László uj regényének folytatása, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás" kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Szövetségi hűség jelvény

és egyéb hazafias jelvények a háboru tartamára kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében Alsólendván.

LEGUJABB.

Lapunk ujabb táviratai a miniszterelnökség sajtóosztályától.

Nagy német győzelem francia földön.

(Érkezett szept. 4-én éjjel.)

Berlin, szept. 4. A nagyvezérkar közli: A magas sziklák között fekvő Givet záróerőd elfoglalásánál ugyanugy, mint Namur előtt, az Ausztria-Magyarországból küldött nehézmotorütegek könnyen szállithatóságuk és biztos célbatalálásuk által *elsőranguan hatottak és kitünő szolgálatokat tettek.* **Hirson, Ayvelles, Condé, La Pére és Laon záróerődöket harc nélkül vettük be.** Ennek folytán Észak-Franciaország *összes záróerőditményei* — Maubeuge erődítmény kivételével — *a mi kezünkben vannak.*

Berlin, szept. 4. Rheims irányában megkezdődött a támadás. Kluck tábornagy lovassági csapatai Párisig portyáznak. A nyugati hadsereg átlépte az Aisne-vonalat és folytatja előnyomulását a Marne felé. Egyes előcsapatok már odaértek. Az ellenség Kluck, Bülow Hausen tábornagyok és a württembergi herceg hadseregei elől a Marne felé és a Marne mögé vonulnak vissza. A franciák Verdunre támaszkodva, a német trónörökös serege ellen megpróbálták az ellenállást, *de dél felé visszaverettek.* A bajor trónörökös és Heeringen tábornagy seregeivel szemben még mindig erős ellenség áll Francia-Lotharingia megerősitett hadállásaiban. Felsó-Elzászban német és francia csapatrészek portyáznak és kisebbnagyobb harcokat vivnak. — Keleten Hindenburg tábornagy csapatai *a győzelemnek ujabb és ujabb gyümölcseit szedi.* **A foglyok száma napról-napra növekszik és immár elérte a 90.000-et.** Egyelőre nem állapitható meg, mennyi ágyu és egyéb győzelmi jelvény van még az erdőkben és mocsarakban. Az eddigi jelentések szerint *három orosz tábornokot fogtunk el. Az orosz vezérlőtábornok, orosz forrásból származó hirek szerint, elesett.*

Az orosz harctérről.

(Érkezett szept. 5-én délután.)

Budapest, szept. 5. A hadisajtószállásról jelentik: Kelet-Galiciában nem volt ütközet. Lublin ostroma tovább folyik. Auffenberg az ellenség üldözésével teszi teljessé a győzelmet. A Tyszovcétól délkeleten huzott sáncok ellen csapatunk több rohamot intézett. A rohamok, melyek roppant hevesek voltak, döntő következménnyel jártak **s az ellenséget a keleti és északkeleti irányban való veszélyeztetett viszavonulásra kényszeritették.** Az oroszok, hogy fedezhessék a Komorovnál gyülekezett haderőik elvonulását, kénytelenek voltak a lehető legszivósabban védekezni. E helység magaslatait eddig erősen szorongató, most pedig tüstént előretörő derék hadunk, valamint a déli harcvonalnak Boroevics hadtestparancsnok vezérlete alatt álló balszárnya hadállásra nyomult előre, amivel az oroszokat idő előtt való *pánikszerü visszavonulásra kényszeritették.* Ez a visszavonulás Tyszovcénél kivivott sikereink következtében **valósággal katasztrofálissá alakult az oroszokra. E győzelem döntö és jelentőségteljes.** Ez az akció, a kraszniki és njedsivai győzelmekkel kapcsolatban azt jelenti, hogy **a Bug és Visztula közt operáló orosz hadsereg el van vágva a keletről Lemberg ellen vezetett hadseregtől.**

Rheims a németeké.

(*Érkezett szept. 5-én délután.*)

Berlin, szept. 5. A nagyvezérkar közli: A franciák egyik legnagyobb erődjét, Rheims-t, a németek harc nélkül elfoglalták.

A magyar vasipar diadala.

Budapest, szept. 5. A világháboru egyik legnagyobb meglepetése a 42 centiméter kaliberü ágyuk szereplése volt. Lüttich és Namur ezeknek a megsemmisitő hatása alatt estek el a legrövidebb idő alatt. Ebben a világraszóló diadalban a magyar iparnak is jelentékeny része van, mert a 42 centiméteres mozsarak lafettáinak és lövedékeinek egyrészét a diósgyőri vasgyárban gyártották.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Czifrák János urnak, Muraszombat. Igazán köszönöm, hogy halhatatlanságomat azzal a csekely másfél kis hasábbal emelte. Nekem nincs annyi helyem, tehát itt vagyok kénytelen minden „gunyos" „malicia" nélkül kijelenteni, hogy Vogler ur engem soha nem bántott, én őt csupán a borvizes flaskók vignettájáról ismerem s hogy azt a „glosszát," amit ma két hete innen a Hiradóból „szélnek eresztettem", azt a közönség érdekében irtam. A közönség — igen, kérem — zugolódik, mert nem tartja helyesnek, hogy akkor, amikor mindennek az ára emelkedik s ő ugyis eleget áldoz a jótékony célra, a savanyuviz árát is felemeljék akár a hazafiasság cime alatt, akár máskép. De instálom, nemcsak a lendvai közönség zugolódik, hanem a muraszombati is. Méltóztassék csak átolvasni b. lapja utolsóelőtti számát. Sőt egyik zalaegerszegi ujság is rosszalta (tőlem teljesen függetlenül) az ilyen cimen való áremelest. A közönségnek az a véleménye, hogy ha V.-ék igazán jó hazafiak, igazán jótékonyak akartak lenni, elég gazdagok hozzá, elégednének meg kevesebb haszonnal és áremelés nélkül ajánlották volna fel az 1, vagy 2 filléreket a Vöröskeresztnek. Kedves Kartárs ur, én most még erősebben hiszem, hogy a közönségnek igaza van... Egyébként: Pax nobiscum.

V. I. Jövő hétre maradt anyaghalmaz miatt.

Csemege-szőlőt
kilónkint 60 fillérért
szállit
Gallai Lajos Alsólendva.

ÉRTESITÉS.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy annak dacára, hogy engem katonai szolgálatom Alsólendvától távol tart, modernül berendezett

mechanikai-, gépjavitó- és lakatos-mühelyem

(Alsó-utca, Levasits-féle ház) **továbbra is akadálytalanul végez** és a leggyorsabban szállit mindenféle munkát.

B. pártfogást kér teljes tisztelettel

Schaffhauser Endre
géplakatos és mechanikus.

*—4

Előnyös
butorvásárlást ajánl
Székely Vilmos
:: butortelepe ::
(volt Fialovits-féle üzlet)
Nagykanizsa, Főut 8. sz.
(Bazár-épület.) 52—23

Nagy választék: **háló, ebédlő, szalon uri szobákban, vas- és rézbutorokban,** saját készitményü **angol bőr- és bárminemü kárpitos munkákban.**

Modern hálószobák toilettel
400 koronától feljebb!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

SZÉKELY VILMOS
Nagykanizsa.

Az izr. ünnepekre
ajánlok
Imakönyveket
nők és férfiak számára,
ujévi képeslapokat és izr. naptárakat
nagy választékban, jutányos árakon.
KIVÁNATRA
THALESOKAT
MEGHOZATOK.
Balkányi Ernő Alsólendva.

Alsólendva környéki vendéglőt bérbe vennék.
Bognár Elek 3—3
Alsólendva, Vasuti vendéglő.

Iskolai nyomtatványok u. m.: **előmeneteli és mulasztási napló, felvételi napló, haladási napló, látogatási napló, törzskönyv** stb. **nyomtatványok** egyenkint vagy bekötve kaphatók **Balkányi Ernőnél** Alsólendva.

Nagy választék jó minőségü és izléses butorokban.
Teljes lakberendezések!
OLCSÓ ÁRAK! 52—20
Előzékeny pontos kiszolgálás.

Somogyi Ede
kárpitos butorraktára
Nagykanizsa, Városház-palota.

Saját készitményü ANGOL BŐRBUTOROK.
Függönyök. Szőnyegek.
Iparművészeti tárgyak.
SAJÁT ASZTALOSMÜHELY!

Előfizetőink ingyenes hirdetési rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőink ingyenes hirdetési rovata.

HELYBELIEK:

ARNSTEIN BENŐ fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, veteméný-magvak, ugyszintén norinbergi-, üveg- és porcellánkereskedése. Deszka-, épületfa-, szénraktár

ASCHERL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készitését, mindennemü épitkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BECK MIKSA sütődéje a Főuton (saját ház).

BORS ISTVÁN kötélgyártó.

BLAU SÁNDOR vasuti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfösáru- és készruha-üzlete.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut, Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasuti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS bábsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalomtulajd.

ELEFAND DÁVID épület- és mübádogos. Zománcozott edény raktár.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER LIPÓT norinbergi-, diszmü-, üveg-, porcellán-, vegyesáru- és csemegekereskedése.

Özv. FARAGÓ ISTVÁNNÉ borbély- és fodrász.

FEHÉR ANTAL köröm- és kocsi-kovács.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, csemege-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porczellán-áru kereskedése.

GREGORENCSICS JÓZSEF szikvizgyára. Kivánatra szikvizet vidékre is szállit.

GROSZ FERENC bérkocsi-vállalata.

GÖNCZ GÁBOR pékmester

Özv. GÁLLITS TAMÁSNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

HEGEDICS ISTVÁN csizmadia.

KLEIN DÁVID szállitási (spediteur) vállalata

KANCSAL JÓZSEF vendéglője a Kanizsai-utcában

LEVASICS FERENC épitőiparos.

MAYER ÖDÖN órás és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst árukban.

MAURER FERENC szobafestő és mázoló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gazdasági gép-, szén-, cement- és malomkő-raktár.

MURSICS LAJOS épitőiparos.

NEUBAUER ANDRÁS „Korona" nagyvendéglője

NÉMETH PÁL épület- és géplakatos.

NÉMETH ERNŐ borbelyüzlete Főut, Beck-f. házban

POLLÁK LÁZÁR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-áruda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

PANDUR LAJOS szoba- és cimfestő, épület- és butor-mázoló

„SCHRANTZ-ÁRUHÁZ" (Alsólendva, Templomtér, dr. Filkor-féle ház) legolcsóbb bevásárlási forrás rőfös-, rövid- és divatáru-cikkekben.

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes, Főut

SIPOS DÁNIEL elsőrendü uriszabó (Főut).

SIMONKA JÁNOS szijgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

Özv. TÜSKE FERENCNÉ vendéglős.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TERSZTENYÁK ISTVÁN kőfaragó és szobrász. Kész sirkőraktár, Szentjános-utca

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készitése.

TOMKA GYÖRGY vas- és fűszerkereskedése

VARGA MÁTYÁS a szőlőhegyenelad fás és zöld szőlőoltványokat a legjobb bor- és csemege-fajokban

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárukereskedése és Tip-Top-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávés.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVÁN vendéglős Lendvahosszufalu.

BUKOVECZ PÉTER kereskedő Kebelesztmárton

BRÜLL KÁROLY gőzmalma Rédrcs.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JÓZSEF vendéglős Lendvavásárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Royal"-kávéháza Csáktornyán.

FRANKÓ GÉZA vendéglős Lendvaerdő (Renkóc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédics.

GASPARICS JÁNOS cipészmester Külsősárd

GIDER GUSZTÁV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

GREGOR JÁNOS molnár Muraszerdahely.

GAAL SÁNDOR molnár Rédics.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVÁTH MÁRTON bádogosmester Belatinc.

IVANICS FERENC ácsmester Hosszufalu.

JERICS IVÁN ácsmester és kutszivattyu-berendezési vállalkozó Murahely.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ vegyeskereskedése Lendvahosszufalu.

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KOLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mész-, cement- és deszka-nagykereskedése, Eternit-pala elárusitása Muraszombat

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerékpár- és varrógép javitó műhelye Csáktornyán.

KANCSAL ISTVÁN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendvahosszufalu.

KEPE MIHÁLY Lendvahosszufalu. Elvállal mindenféle betonmunkát. Kész betoncsövek raktára.

KIRÁLY JÓZSEF fakereskedő, Felsőlakos. Tüzifa eladás ölenként K 36.—.

KŐSA FERENC cipész Nemesnép.

LOVENYÁK VINCE borbély Lendvavásárhely

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa.

MAYER MIKSA FIA vegyeskereskedő Pórszombat

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése Lendvavásárhely.

MAYER JÁKAB kereskedő Muraszerdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztmárton

NEMETH ISTVÁN cserepes-m. és tetőfedő Resznek

POLLÁK SÁMU vendéglős Murahely (Deklezsin.)

PREISS IGNÁC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

PERKÓ FERENC vegyeskereskedő Gáborjánháza

PACSAI LÁSZLÓ köröm- és kocsikovács-mester Nemesnép.

PFANCELTER KÁROLY a „Vigadó" bérlője Igló.

ROSENBERGER DÁVID kereskedő Zalabaksán.

RECHNITZER JÓZSEF kereskedése Kislippa.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemenye.

REVERENCSICS ISTVÁN vendéglős Siófok

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völgyifalu.

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPÓT butorkereskedő Varasd.

SABJANICS MÁRTON asztalosmester és deszkakereskedő, Adorjánfalva.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvavásárhely.

SZOCSÁK LAJOS cipész Csesztreg

SZIGETI EMIL vendéglős és mészáros Szentgyörgyvölgy.

SZABÓ LAJOS vendéglős Resznek.

TURNAUER BÉLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS műmalma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ácsmester Bakónak.

TIBOLD ANDRÁS vendéglős Belatinc.

TIRÁSZI JÁNOS vendéglős Lendvajakabfa.

„VADÁSZKÜRT" nagyszálloda Budapest.

VARGA JÓZSEF vendéglős Lendvavásárhely.

VASS GÉZA asztalosmester Csesztreg.

WALTERSDORFER IGNÁC sörkereskedő Ujpest.

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Bántornya.

WEINSTINGL JÁKAB gőzmalma Göntérháza.

Megjelent

Oroszország Szerbia és Európa háborus TÉRKÉPE.

Különféle nagyságban s árban kapható

Balkányi Ernő

könyvkereskedésében Alsólendván.

Hirdetések jutányosan felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Vakitó, pompás fényt adó, legjobb gyártmányu, igen csinos

Villamos zseblámpák

ugyszintén a legjobbnak talált Heliophor-batteriák és körték

rendkivül olcsó árban kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könykereskedésében, Alsólendván.

Nyomatott Balkányi Ernő könyvnyomdájában Alsólendván.